

Hankeavustus kuntien välisen yhteistyön vahvistamiseen perusopetuksen järjestämisessä

Sivistyslautakunta 14.04.2026 § 45
3070/12.00.01.01/2026

Valmistelija

Sivistysjohtaja Hanna Tikka

Perusopetuksen oppilasmäärä on kääntymässä valtakunnallisesti voimakkaaseen laskuun. Väestönmuutos vaikuttaa perusopetuksen järjestämisen edellytyksiin erityisesti pienissä kunnissa. Tilastokeskuksen väestötilaston ja väestöennusteen mukaan perusopetusikäisten 7–15-vuotiaiden ikäluokka pienenee vuosina 2023–2040 noin 95 000 oppilaalla (17 %) Manner-Suomen alueella. Osassa maakunnista ikäluokka vähenee jopa noin 40 prosentilla. Simossa syntyvyys on myös laskenut nopeasti. Vuonna 2025 syntyi kuntaan kuusi lasta, joka haastaa kuntaa ennakoimaan tulevaa palvelujentarjoamisen osalta ns. älykkäällä sopeutumisella.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan Suomen kuntien olevan murroksessa. Keskeistä on, että jokainen kunta pystyy jatkossakin tarjoamaan perustuslain mukaisesti peruspalvelut erityisesti sivistyspalveluissa. Hallitusohjelman mukaisesti hallitus vahvistaa kaikkien lasten sivistyksellisten perusoikeuksien yhdenvertaista toteutumista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on avannut hankeavustushaun kuntien välisen yhteistyön järjestämisen vahvistamiseen perusopetuksessa. Valtionavustuksella vahvistetaan kuntien välisen yhteistyön kehittämistä perusopetuksen yhdenvertaisen saavutettavuuden turvaamiseksi koko maan alueella. Avustuksen hakemisessa edellytetään kuntien yhteistyöhankkeita, joko pienten kuntien yhteistyönä tai suuremman ja pienemmän tai pienempien kuntien yhteistyöhankkeena.

Avustusta voidaan hakuohjeen mukaan käyttää:

- Kuntalain 8. luvun mukaisen rakenteellisen yhteistyön vahvistamiseen
- Yhteistyön käynnistämistä, kehittämistä, koordinaatiota ja hallinnointia koskeviin kuluihin, esimerkiksi yhteistyön rakentamista koordinoivan henkilöstön palkkaamiseen.
- Seudulliseen tai alueelliseen suunnittelutyöhön esimerkiksi kouluverkon suunnittelussa tai koulukuljetusten järjestämisessä.
- Yhteisen opetustarjonnan kehittämistyöhön, esimerkiksi etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen menetelmin toteutettavan opetuksen tai siihen liittyvän pedagogiikan kehittämiseen.
- Paikalliseen opetussuunnitelmatyöhön liittyvään seudulliseen tai alueelliseen yhteistyöhön.

Meri-Lapin kuntien sivistysjohtajat ovat kokouksessaan keskustelleet yhteisestä kehittämishankkeesta perusopetuksen järjestämisessä. Hanke toteutettaisiin kuntien yhteistyöhankkeena ja alustavana suunnitelmana on, että Tornion kaupunki toimisi hankkeen vastuukuntana. Suunnitelmana on jatkaa ja kehittää edelleen yhteistyötä mm. seudullisen opetussuunnitelman laadinnassa, oppimisen tuen vahvistamisessa sekä kartoittaa erilaisia yhteistyön mahdollisuuksia perusopetuksen järjestämisessä esimerkiksi hybridiovetusta tarpeen niin vaatiessa.

Mukana alueen kunnista ovat Kemi, Tornio, Simo ja Ylitornio.

Hankkeen kokonaiskustannukseksi on arvioitu noin 400 000€. Hankkeen rahoitusosuus on enimmillään 80% hankkeen kokonaiskustannuksista. Kuntien omarahoitusosuus, joka on 20% kokonaiskustannuksista jaetaan osallistujakuntien kesken asukaslukumäärän mukaan. Simon osuus on kokonaiskustannuksista on alle 6%, joka tekee noin 23 000€ ja tästä omarahoitus osuus 20%, joka tekee noin 4600€.

Hankkeen avustuksen käyttöaika on tarkoitettu aikavälille 1.6.2026 – 31.7.2028.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Hanna Tikka
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää, että Simon kunta hakee hankeavustusta kuntien välisen yhteistyön vahvistamiseen yhteistyössä hankkeeseen osallistuvien Mari-Lapin alueen kuntien kanssa.
Päätös	Hyväksyttiin.